

În continuare se studiază ritul și ritualul de înmormîntare pe baza documentelor arheologice la care se adaugă și unele date de ordin istoric și etnografic.

După opinia lui I.G. Hîncu, populația înmormîntată la Căprăria era formată din valahi, slavi, alani (sau bulgari), pecenegi (sau cumanii) și mongoli. Despre alani (sau bulgari) ni se spune că în sec. X erau deja asimilați.

În timp ce valahii și slavii erau creștinați, pecenegii (sau cumanii) și mongolii erau păgîni pe cale de a deveni creștini. Acesta este motivul pentru care ceva mai tîrziu în sec. XIII—XIV toată populația regiunii respective se înmormîntează după ritul creștin — păstrat pînă în epoca noastră.

Petre Diaconu

ANGHELOV, DIMITĂR, *Obrazivane na bălgarskata narodnost (Formarea poporului bulgar)*, Sofia, 1971, 415 p., (Ed. Nauka i Izkustvo).

Volumul are 5 capitole, fiecare dintre ele fiind rezervat cîte unei probleme majore, cum ar fi de pildă: *substratul etnic trac, slavi și protobulgari, formarea poporului bulgar, desăvîrșirea procesului de etnogeneză; poporul bulgar în timpul stăpînirii bizantine.*

Capitolele se subdivid în două pînă la patru părți. În cele ce urmează vom înșira titlurile subcapitolelor. Cap. I : 1). Tracii pînă la cucerirea romană; 2). Tracii sub stăpînirea romană și bizantină. Cap. II : 1). Apariția slavilor și primele lor incursiuni în Peninsula Balcanică; 2). Primele năvăliri ale protobulgarilor în Peninsula Balcanică; 3) Așezarea slavilor în Peninsula Balcanică. Asimilarea tracilor; 4). Așezarea protobulgarilor în Peninsula Balcanică și formarea statului slavo-bulgar. Cap. III : 1). Întărirea statului slavo-bulgar și includerea triburilor slave în limitele lui; 2). Desfășurarea procesului de etnogeneză în sec. VIII; 3). Desfășurarea procesului de etnogeneză în prima jumătate a sec. IX. Cap. IV : 1). Introducerea creștinismului ca religie oficială; 2). Generalizarea limbii și scrisului slav; 3). Limba, conștiința și cultura materială — trăsături de bază ale poporului bulgar; 4). Numele poporului bulgar. Cap. V : 1). Conștiința națională; 2). Numele poporului bulgar.

Cartea se încheie cu două rezumate, unul în limba germană, iar altul în limba engleză. Urmează un indice.

Din simpla enumerare a titlurilor de capitole și subcapitole rezultă că problemele dez-

bătute de [D. Anghelov sînt de o deosebită importanță. Informația întemeiată pe cercetarea izvoarelor literare, arheologice și toponimice este destul de bogată. Din păcate, autorul n-a folosit decît parțial bibliografie românească.

Așa cum remarcă cu învederată dreptate V. Tăpkova-Zaimova, într-o recenzie făcută acestui volum și publicată în revista *Vekove*, 4, 1972 (*Vekove* este un nou periodic al Societății de istorie bulgară), D. Anghelov nu se oprește pe larg asupra vlahilor din Peninsula Balcanică, deși aceștia au jucat un important rol în viața economică, socială și politică în sec. X—XI. În plus, D. Anghelov acordă o prea mare pondere elementului etnic trac ca componentă a poporului bulgar. Și-n această privință ne raliem opiniei cercetătoarei V. Tăpkova-Zaimova care socotește că contactul dintre traci și slavi a fost mai slab decît se crede în general. Aceeași cercetătoare ține să precizeze că e greu de definit dacă numele autohtone (ale unor riuri și locuri) au fost însușite de slavi prin intermediul tracilor sau mai degrabă prin intermediul populației romanizate (vlahii).

Dincolo de aceste obiecții și de alte cîteva care nu-și găsesc locul aici, volumul *Formarea poporului bulgar* se impune prin seriozitatea cu care sînt dezbătute problemele.

Petre Diaconu